

A francia az új zöld?

A 2021-es évben Németországra szegeződött Európa szeme, 2022 első felében egyértelműen Franciaország kap reflektorfényt számos okból kifolyólag. Mint ahogy azt korábbi írásainkban már megírtuk, Franciaország vette át az Európai Unió Tanácsának soros elnöki stafétáját¹ a 2022. év első félévére, amely időszak alatt két választás² is le fog zajlani az országban. Ezen események hangsúlyos elemét képezi a klímavédelem és a zöld stratégia, de pontosan hogy is képzelet el az ország napjaink legmeghatározóbb ügyének kialakítását?

Emmanuel Macron adminisztrációjának kezdete óta óvatosabb hangot próbált képviselni a klímapolitika minden szegmensében, tanulva a 2018 őszen kialakult, úgynevezett sárgamellényes tüntetéssorozat tapasztalataiból. Az akkor a magas üzemanyagárak miatt utcára vonult francia nép – többek között – a kormány aktív cselekvését követelte a klímaváltozás ügyében, azonban Macron a kis- és középosztály elégedetlenségét nagyobb prioritásként kezelte.

Ezzel szemben az EU Tanácsa soros elnöki székében ülő Franciaország három kiterjedtebb környezetvédelmi intézkedés előmozdítását szorgalmazza majd a következő félévben, amelyre Emmanuel Macron is hangsúlyt fektetett 2021. december 9-i beszédében.³ Ezek közé tartozik az úgynevezett „mirror clauses”,⁴ amely az Európai Unió kereskedelmi partnereivel szemben támaszt elvárásokat a belső szabad kereskedelmi standardok alkalmazása révén a fair verseny céljából. Emellett a tervek szerint 2023-tól bevezetendő, az import-termékek karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus (CBAM),⁵ vagyis a karbonvám szintén a tisztességes versenyt hivatott szolgálni az importált

¹ Tárnok Balázs: *Mit várhatunk a francia uniós elnökségtől?* Európa Stratégia Kutatóintézet, 2022. január 10.

² Kalas Vivien: *Az előttünk álló év fontos választásai.* Európa Stratégia Kutatóintézet, 2022. január 12.

³ Elysée: *Présentation de la Présidence française du Conseil de l'Union européenne* (2021. december 9.).

⁴ *France Seeks Mirror Clauses for EU Trade Agreements.* Europe Daily Bulletin, No. 12721. 2021. május 19.

⁵ European Commission: *Carbon Border Adjustment Mechanism: Questions and Answers* (2021. július 14.).

és az EU-s termékek között, előmozdítva a Fit for 55 klímacsomag célkitűzéseinek elérését, első körben az üvegházhatású gázok kibocsátásnak 55%-os csökkentését 2030-ig. Továbbá harmadik, szintén a gazdaság javát szolgáló elemként hangzott el az „erdőirtástól mentes termékek”⁶ fogyasztása kapcsán egy európai uniós mechanizmus kialakítása is, ugyanis a világunkban zajló radikális deforesztáció – vagyis az erdők irtása a mezőgazdasági termőterületek megnövelése érdekében – folyamatáért az EU lakossága is felelős. E három intézkedés mellett Franciaország elhivatott még a Bizottság „akkumulátorszabályozási”⁷ javaslata mellett, amelynek értelmében az EU-s piacon fellelhető akkumulátorok teljes életciklusuk alatt fenntarthatóak és biztonságosak lennének, illetve az EU kibocsátáskereskedelmi rendszerének a kereskedelemre és az építőiparra való kiterjesztését is támogatja.

Azonban a saját elvárások mellett a civil szféra szereplői is kifejezték elvárásait az elnökségre, pontosabban az elnökségi trióra – Franciaországra, Csehországra és Svédországra – nézve. Az Európai Környezetvédelmi Iroda – egy közel 170 környezetvédelmi polgári szervezetből álló hálózat – tíz pontból álló javaslatcsomagot⁸ állított össze a francia soros elnökség részére, amely témáknak a következő fél évben kiemelt fontosságot tulajdonítanak. Az üzenet szerint Párizsnak (és a triónak) szignifikáns előrelépéseket kell tennie a biodiverzitás megőrzése, a klímakatasztrófák megelőzése, a körforgásos gazdaság megteremtése, a zöld átállás és a gazdasági fellendülés összekapcsolása, a fenntartható és ellenálló Európa kialakítása és lényegében az európai zöld megállapodás végrehajtása érdekében.

A felsorolt javaslatok végrehajtásának szükségessége nem kérdőjelezhető meg, azonban a megszabott időtartam, vagyis hogy a következő másfél évben mindez sikerüljön, irreális elvárás. Viszont ha nem is ilyen nagy kiterjedésben, kisebb lépésekben 2022-ben az élen járnak a franciák a környezetvédelem területén.

És mitől is zöldebb még a francia föld?

Minden évben számos európai fővárosi címet osztanak ki, mint az 1985 óta létező Európa Kulturális Fővárosa (2023-ban Veszprém viseli ezt a címet)⁹ vagy a 2010 óta kiosztott Európa Zöld Fővárosa díj, amennyiben egy város

⁶ European Commission: *Questions and Answers on New Rules for Deforestation-Free Products* (2021. november 17.).

⁷ European Commission: *Batteries and Accumulators* (2020).

⁸ European Environmental Bureau: *The Eeb's Memorandum to The French Presidency of the Eu: 10 Green Tests From Civil Society* (2021. december).

⁹ Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa honlapja.

A francia az új zöld?

kiemelkedő cselekedeteket visz véghez egy-egy adott területen. Az utóbbi elismerést – a finnországi Lahtit követve – 2022-ben a délkelet-franciaországi Grenoble¹⁰ tudhatja magáénak, amely a lakosság, a cégek, a közintézmények és a nonprofit szervezetek együttműködését tűzte agendájára az egészségesebb város kialakítása céljából. Emellett tanúbizonyságot tesz még a város elszántsága mellett az is, hogy itt volt az első önkormányzat Franciaországban, amely klímatervet készített, mindezt már 2005-ben.

Ezenkívül még egy másik francia város, Bordeaux¹¹ is elismerésben részesült, ugyanis – Valencia mellett – 2022-ben az intelligens turizmus kategóriában az Európa fővárosa elnevezést viselheti, többek között a turisták által kedvelt Darwin-ökoszisztéma¹² kialakítása végett.

Ezen zöld törekvéseket és cselekményeket összevetve helytálló lehet Franciaországot a klímamozgalom egyik vezető államának titulálni, azonban az európai országok eltérő szemlélete a zöld átállás terén azt mutatja, hogy érdemes ezt a területet több szemszögből vizsgálni ahelyett, hogy egyoldalúan megítélnénk egy-egy megoldást, kikiáltva annak (nem) hasznosságát. Mindazonáltal amennyiben Párizsnak sikerül ambiciózusabb zöld megállapodást ösztönöznie elnökségi ideje alatt, az EU-ban betöltött vezető szerepe végett remélhetőleg tényleges cselekvéseket érhet el a 27 országban vagy akár a globális diplomáciában is.

2022. január 21.

Felhasznált irodalom

Darwin, an Alternative and Inspiring Urban Ecosystem. *Bordeaux Tourism and Conventions*, (é. n.). Online: www.bordeaux-tourism.co.uk/sites-monuments/darwin-alternative-and-inspiring-urban-ecosystem

Elysée: *Présentation de la Présidence française du Conseil de l'Union européenne* (2021. december 9.). Online: www.elysee.fr/emmanuel-macron/2021/12/09/presentation-de-la-presidence-francaise-du-conseil-de-lunion-europeenne

European Commission: *Batteries and accumulators* (2020). Online: https://ec.europa.eu/environment/topics/waste-and-recycling/batteries-and-accumulators_en

¹⁰ European Commission: *Grenoble. Winning city 2022*.

¹¹ European Commission: *Bordeaux–European Capital of Smart Tourism 2022* (2022. február 21.).

¹² Darwin, an Alternative and Inspiring Urban Ecosystem. *Bordeaux Tourism and Conventions*, (é. n.).

- European Commission: *Carbon Border Adjustment Mechanism: Questions and Answers* (2021. július 14.). Online: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_3661
- European Commission: *Questions and Answers on New Rules for Deforestation-Free Products* (2021. november 17.). Online: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_5919
- European Commission: *Grenoble. Winning City 2022*. Online: https://ec.europa.eu/environment/european-green-capital-award/winning-cities/grenoble-2022_en
- European Commission: *Bordeaux–European Capital of Smart Tourism 2022* (2022. február 21.). Online: https://smart-tourism-capital.ec.europa.eu/bordeaux-european-capital-smart-tourism-2022_en
- European Environmental Bureau: *The Eeb's Memorandum to The French Presidency of the Eu: 10 Green Tests From Civil Society* (2021. december). Online: <https://eeb.org/wp-content/uploads/2021/12/French-Presidency-Memo.pdf>
- Kalas Vivien: *Az előttünk álló év fontos választásai*. Európa Stratégia Kutatóintézet, 2022. január 12. Online: <https://eustrat.uni-nke.hu/hirek/2022/01/12/az-elottunk-allo-ev-fontos-valasztasai>
- France Seeks Mirror Clauses for EU Trade Agreements. *Europe Daily Bulletin*, No. 12721. 2021. május 19. Online: <https://agenceurope.eu/en/bulletin/article/12721/31>
- Tárnok Balázs: *Mit várhatunk a francia uniós elnökségtől?* Európa Stratégia Kutatóintézet, 2022. január 10. Online: <https://eustrat.uni-nke.hu/hirek/2022/01/10/mit-varhatunk-a-francia-unios-elnoksegtol>
- Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa honlapja. Online: <https://veszprembalaton2023.hu/>